

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Історико-соціологічний факультет
Кафедра політології і соціології

СИСТЕМА БЕЗПЕКИ В КРАЇНАХ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ І СХІДНОЇ ЄВРОПИ
У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД
(1946-2006 рр.)

Матеріали регіональної науково-практичної
конференції

*Присвячена 60-й річниці початку
Холодної війни між Сходом і Заходом*

Рівне – 2008

УДК 327.1946/2006”
ББК 66/07
С 40

Система безпеки в країнах Центральної і Східної Європи післявоєнного періоду (1946-2006 рр.): Збірник наукових праць. – Рівне: РДГУ, 2008. – 228 с.

Голова редакційної колегії:

Постоловський Р.М. – завідувач кафедри всесвітньої історії, професор, кандидат історичних наук, ректор РДГУ.

Редакційна колегія:

Терешко Ю.М. – завідувач кафедри політології і соціології, доцент кандидат історичних наук (відповідальний редактор);

Шеретюк В.М. – декан історико-соціологічного факультету, доцент кафедри історії України, кандидат історичних наук;

Гон М.М. – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат політичних наук;

Жилюк С.І. – завідувач кафедри політичних наук РДГУ, професор, доктор історичних наук;

Ткаченко Г.І. – завідувач кафедри політології, соціології та права НУВГП, доцент кандидат політичних наук;

Трофимович В.В. – завідувач кафедри історії Національного університету „Острозька академія”, професор, доктор історичних наук;

Черній А.Л. – доцент кафедри політичних наук, кандидат політичних наук;

Христюк Т.А. – доцент кафедри політології і соціології, кандидат історичних наук.

Рецензенти:

Троян С.С. – завідувач кафедри міжнародних відносин і країнознавства РІС КСУ, професор, доктор історичних наук;

Тихомирова Є.Б. – завідувач кафедри міжнародної інформації РІС КСУ, професор, доктор політичних наук.

Адреса редакційної колегії: м. Рівне, 33027, вул. Остафова 29, історико-соціологічний факультет, кафедра політології і соціології, кабінет № 410.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету у. Протокол № 5 від 29 грудня 2006 року.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей. Думки авторів статей з позицією редколегії можуть не співпадати.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2007.

загибель десятків тисяч громадян Грузії, втрату сотнями тисяч людей власних домівок. Особливо гострих форм російська експансія набрала останнім часом після приходу на пост президента Росії Володимира Путіна. Сьогодні ситуація загрожує переростанням у повномасштабний військовий конфлікт, учасником якого мимоволі (через дислокування Чорноморського флоту Росії в Севастополі) може стати і Україна.

В дискусії взяли участь:

Джумбер Дзігуа і Костянтин Аланія – Грузинська громада „Арагві”;

Андрій Шевців – Громадянська мережа „Опора”;

Ярослав Тимчак – Українська Народна Партія;

Тарас Рондзістий – Центр Національного Відродження ім.Ст.Бандери;

Олег Котис – Українська Народна Молодь;

Ростислав Довгань – Молодіжний клуб „Аратта”.

В результаті роботи учасниками було прийнято рішення провести громадянську акцію солідарності з дружнім грузинським народом „Правда про Грузію. Правда про Україну”. У планах організаторів – проведення пікету Генерального консульства Російської Федерації у Львові, піший хід до пл. Митної, де буде проведено інформаційно-просвітницьку акцію і передача листів-звернень до президента України, до Російського консульства і до Європейської спільноти. Для цього учасники Круглого столу сформували організаційний комітет з підготовки акції.

Література

1. http://ictv.ua/ukr/news_world.php?news_id=88511
2. http://www.ea-ua.info/news.php?news_show_type=1&news_id=5991
3. <http://www.relax-info.com/news/america/25493.html>
4. http://www.sdpuo.com/news/part-news/3d81bca2/view_print/
5. „Фокус” № 10 жовтень 2006р.

ІІІ. РОЛЬ НАТО У СТАНОВЛЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ. РОЗШИРЕННЯ НАТО НА СХІД ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

УДК.327.5(4+73)

Герасимчук Т.Ф.

к. і. н., доц. кафедри
політичних наук РДГУ

ЄВРОПЕЙСЬКА БЕЗПЕКА І США: НОВІТНІ ЗАГРОЗИ ГЛОБАЛЬНОГО ТА РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНІВ

Наприкінці ХХ–початку ХХІ століття світ зіткнувся з множиною нових викликів і загроз, які виходять поза рамки традиційних уявлень про безпеку. Сучасна система міжнародних відносин стрімко змінюється, і ці зміни однаково відчутні й небезпечні і для традиційно слабких, уразливих держав, і для благополучних країн так званого „золотого мільярду”. В умовах глобальних трансформацій міжнародних відносин (особливо протягом останнього десятиліття) війни, збройні конфлікти, тероризм та інші прояви силового розв’язання проблем набувають загальносвітового значення. Постає проблема актуалізації самого розуміння безпеки в межах новітньої міжнародної системи. Тероризм, наркотрафік, неконтрольована міграція, екологічні проблеми, ймовірність порушення режиму нерозповсюдження зброї масового знищення і т. ін. за масштабом проявів і наслідками впливу здатні серйозно трансформувати міжнародні відносини та вплинути на подальший розвиток людства. Особливістю сучасних загроз є те, що невійськові загрози за своєю руйнівною силою наближаються до військових.

Ключова роль у попередженні і подоланні цих загроз досі належить і у видимій перспективі буде належати найвпливовішим державам євроатлантичної цивілізації, що прагнуть надати керіваності глобальним процесам. На даному етапі відбувається розширення європейських та євроатлантичних структур. Це не лише розширення зони стабільності й безпеки, але і зростання економічного потенціалу Європи. Сьогодні, коли економічна безпека стає одним з найважливіших компонентів національної безпеки, Європейський Союз та НАТО все більше відіграють провідну роль у забезпеченні стабільності на континенті і Україна не може стояти осторонь цих процесів. Національна безпека будь-якої країни на сучасному етапі не може бути повною мірою забезпечена лише

власними силами без тісної співпраці з впливовими міжнародними організаціями регіонального та глобального рівнів. Ця тенденція особливо яскраво проявилася у зв'язку з розгортанням демократичними країнами масштабної боротьби з міжнародним тероризмом, який довгий час розглядався, принаймні, як потенційна локальна загроза.

Зникає межа між національною, регіональною та глобальною безпекою. На інституційному рівні поява нових загроз та визначення нових пріоритетів забезпечення національної безпеки впливають на кардинальні зміни систем безпеки національного, регіонального та глобального рівня, що потребує чіткої уяви про вплив цих змін на національну безпеку України.

Розв'язання вказаних проблем потребує наукового пошуку нових і вдосконалення існуючих моделей та інструментів суспільної організації, що, з одного боку, змогли б забезпечити стабільність у відносинах держав трансатлантичного альянсу, а з іншого – гарантувати його довгострокові глобальні геоекономічні й геополітичні інтереси без порушення інтересів інших учасників світ-системи.

Зважаючи на ці та інші обставини, сучасні дослідники-міжнародники стали приділяти дедалі більшу увагу тим політико-економічним процесам, які тривають на регіональному і суміжних із ним трансрегіональному та субрегіональному рівнях. Нині в українській науковій літературі відбуваються гострі дискусії щодо суті національної безпеки, змісту основних загроз та реакції на них. Дослідження в галузі політичних інтеграційних процесів і співробітництва з питань безпеки та стабільності, здійснені вітчизняними авторами С.Пирожковим, Г.Перепелицею, Б.Канцеляруком, О.Гончаренком, В.Горбуліним, О.Бодруком, С.Федуняком та іншими.

Одними з найбільш небезпечних із погляду безпеки можна визначити міжетнічні та міжконфесійні конфлікти, що розгорілися з новою силою після краху біполярної системи, існування якої практично виключало зіткнення на міжнаціональному та релігійному ґрунті на європейському континенті. Перспектива загострення та збільшення числа внутрішньодержавних конфліктів стає все більше ймовірною. В першу чергу це стосується Близького і Середнього Сходу, джерела потенційного протистояння є на Балканах, а також на пострадянському просторі (Ферганська долина, Крим, Придністров'я, Абхазія, Південна Осетія, Нагорний Карабах) та в деяких країнах Африки.

Другою небезпечною глобальною та регіональною загрозою став міжнародний тероризм, що 11 вересня 2001 р. показав здатність наносити удари із серйозними наслідками практично без застосування високотехнологічних засобів ведення війни, тобто в асиметричних формах. Водночас терористи використовують сучасні

засоби зв'язку і збору інформації, а також беруть до уваги особливості організації безпеки демократичних суспільств. Йдеться про транскордонні утворення, в яких переплітаються кримінальні злочинці та політичні екстремісти.

Як національно-релігійні конфлікти, тероризм стає серйозною загрозою для демократичних суспільств не лише у зв'язку із загибеллю людей та знищенням інфраструктури. Існування транскордонної мережі призводить до експорту екстремізму та злочинності і спроб створення їх плацдармів на Заході з наступним руйнівним впливом на різні сторони демократичного суспільства. Збройні та безпекові сили повинні узгодити свої дії у боротьбі з тероризмом, це знищить старі бар'єри у співробітництві. Співпраця – гарне місце для старту.

Велика група загроз і викликів має невійськовий, проте не менш небезпечний характер. Наприклад, неконтрольована міграція з країн третього світу у поєднанні з релігійним екстремізмом здатна дестабілізувати суспільну ситуацію і підірвати демократичні основи держави. Тривала демографічна криза може підірвати обороноздатність країни, знищити її мобілізаційний резерв тощо. Виробництво і контрабанда наркотиків призводить до створення відповідної інфраструктури, що включає й військовий компонент і яка зростає з частиною державного апарату. Прикладом може бути Колумбія, що десятиліттями веде безуспішну війну з наркоманією. На пострадянському просторі до цієї небезпечної межі у середині 1990-х років наблизився Таджикистан [11, с. 92-94].

Підвищення рівня глобальних і регіональних загроз справляє суперечливий вплив на формування інтегрованої системи безпеки. З одного боку, саме існування таких загроз примушує держави об'єднуватися та поступатися частиною суверенітету. Під впливом загроз кінця ХХ – початку ХХІ ст. НАТО поширює свої функції за межі традиційної колективної оборони і здійснює еволюцію у напрямку інституту колективної безпеки, що передбачає розширення і певну видозміну завдань.

Не дивлячись на радикальні геополітичні зміни, США зберегли глобальну систему своїх зовнішньополітичних союзів і зобов'язань, що створені в роки „холодної війни”. Більше того, НАТО був не тільки розширений, але і перенацілений із „захисту території” на більш широку функцію – забезпечення стабільності всього трансатлантичного регіону, в тому числі, шляхом дій за межами території країн-членів Альянсу. В результаті США розширили сферу своїх військово-політичних зобов'язань на країни ЦСЄ, з літа 1999 р. – фактично на всі Балкани, а з березня 2003 р. – далі на Схід.

Майже не змінилося й лідерство США в Альянсі. Проведені в 1990-х роках реформи військового планування в НАТО зберегли

керівну роль США в Альянсі та поставили реанімований Західноєвропейський Союз (планувався як оборонна структура Європейського Союзу) у повну залежність від натівської військової інфраструктури. Через ініціювання США програми „Партнерство заради миру” та двосторонні угоди про партнерство (перш за все з Україною та Росією) НАТО став важливим каналом співробітництва з постсоціалістичними державами, їх поступового втягування в систему безпеки, що існує під їх крилом. В результаті США вдалося посилити роль НАТО (а значить і свою власну) у вирішенні питань європейської безпеки.

Майже не зазнала змін військова присутність США в інших стратегічно важливих регіонах – Східній Азії (Японія, Південна Корея) і в Перській затоці. США щорічно використовують 15 млрд. дол. на програми допомоги. При певному скороченні асигнувань після „холодної війни” на такі цілі, об’єм допомоги ключовим стратегічним союзникам США – Ізраїлю, Єгипту, Туреччині – залишився практично без змін [10, с. 15].

Аналіз змін у сфері безпеки та ролі США у інституційних механізмах безпеки, дає підстави стверджувати, що рівень їх воєнно-політичної активності залишається достатньо високим, причому наприкінці ХХ ст. спостерігаються дві характерні взаємопов’язані тенденції. По-перше, поступове перенесення центра ваги з багатосторонніх колективних дій в рамках ООН на односторонні дії силами проамериканських воєнно-політичних союзів, перш за все НАТО. По-друге, основні засоби примусу в арсеналі США – економічні санкції та військове втручання використовуються все частіше. Наприклад, в 1990-ті роки США застосували військову силу в шести великих операціях (тобто вдвоє частіше як у 1980-ті), включаючи односторонні бомбові удари по Афганістану, Судану, Іраку (разом з Великою Британією). Почастішали випадки погрози використання військової сили, найбільш серйозні стосувались Північної Кореї (1994 р., 2007 р.), Китаю (1996 р.), Ірану (2006 р.). Кульмінацією в розвитку цих тенденцій стало втручання США і НАТО в Косово, що пройшло всупереч ООН та з порушенням принципів міжнародного права. Поза всяким сумнівом, НАТО – це інструмент, за допомогою якого Сполучені Штати контролюють військову політику об’єднаного Заходу, за виключенням Японії та Кореї, але там є інші інститути, наприклад, такі як двосторонні союзи.

Єдиним стримуючим фактором абсолютній військовій перевазі США є ядерна зброя Росії, хоча цей фактор довго не може бути визначальним [10, с. 15]. А в сфері звичайних озброєнь перевага США беззаперечна, вони єдина держава в світі, яка у ХХІ столітті переходить на озброєння 5-го чи навіть 6-го покоління.

Не можна залишити поза увагою той факт, що події останніх

років помітно прискорили формування координуючих структур у сфері безпеки на пострадянському просторі. Зокрема, весною 2002 р. Договір колективної безпеки було трансформовано в Організацію Договору колективної безпеки (ОДКБ) із більш високим ступенем інституціоналізації.

На рубежі ХХ – ХХІ ст. колишня двополюсна конфронтаційна конфігурація поступово набуває рис також двополюсної, але інтеграційної конфігурації у вигляді двох компонентів підсистем: Євroatлантичної та Євразійської. Перша, про яку йшлося вище, включає держави Західної, Центральної та Південно-Східної Європи. Вона є однією з найбільш важливих для розвитку глобальної системи, оскільки охоплює міждержавні інститути та провідні держави світу, що справляють основний вплив на розвиток системи міжнародних відносин в цілому. Від того, наскільки успішно буде її інституційна адаптація до нових викликів, значною мірою залежатиме характер глобальних трансформацій [11, с. 92-94].

Друга підсистема включає Російську Федерацію та інші країни учасниці ОДКБ (Білорусь, Вірменію, Казахстан, Киргизстан, Таджикистан), а також країни-учасниці СНД, що не беруть участі в ОДКБ. Вона немає суттєвого впливу на глобальні процеси, проте її роль помітно зростає не лише на пострадянському просторі, а й на азійському континенті.

Вищезазначене свідчить, що в цілому існуючі глобальні та регіональні загрози справляють консолідуючу роль у справі формування інтегрованої системи безпеки в Європі і на пострадянському просторі. Але існують і серйозні протиріччя між США та європейськими державами – з одного боку, між США та Росією – з іншого. Відверто це проявилось під час Мюнхенської конференції у лютому 2007 р. з питань політики безпеки „Глобальні кризи – глобальна відповідальність”. На обговорення учасників було винесено широкий перелік питань, що включав проблеми трансатлантичного партнерства, майбутнє НАТО, боротьбу з тероризмом, енергетичну безпеку, поширення зброї масового знищення та ядерних технологій, ситуації в Ірані, Іраку та Афганістані тощо. У Мюнхені багато говорили про нову роль Росії у забезпеченні міжнародної безпеки. Стало зрозуміло, що Мюнхен-2007 дав старт не лише критичному осмисленню сучасної системи міжнародних відносин, а й взагалі започаткував публічність відвертого обговорення реальних засад сучасного світового устрою та необхідності пошуку нових відповідей на наявні глобальні загрози.

Отже, внаслідок глобальних трансформацій формуються принципово нові риси світового порядку – деякі міжнародні процеси існують лише у вигляді суперечливих тенденцій, постійно виникають нові виклики і загрози міжнародній стабільності, однак головні напрями

розвитку країн світу тісно пов'язані з формуванням сучасного простору безпеки. Інтеграційні процеси в сучасному світі створили такі могутні міжнародні інституційні структури, які вже зараз перебирають на себе вирішення долі будь-якої держави, незважаючи на норми міжнародного права та існуючі міжнародні домовленості. Нині перед НАТО та ЄС стоїть завдання адаптувати не лише національні інститути для реагування на загрози безпеці, але й адаптувати НАТО та побудувати Спільну зовнішню політику та політику безпеки ЄС для того, щоб вони залишилися (або стали) здатними реагувати на нові загрози. Трансформація, модернізація та розширення НАТО потребує і надалі потребуватиме докорінних змін військової доктрини, інституційних засад армії, структури збройних сил Альянсу, їх командування й управління та переходу до нових систем озброєння. За таких умов для України реформування сектору безпеки залишається однією з найважливіших проблем державної політики.

Література

1. Бжезинський З. Вне контролю. Глобальний беспорядок на кануні ХХІ века // США: економіка, політика, ідеологія. – 1994. – № 4.
2. Бодрук О.С. Структури воєнної безпеки: національний та міжнародний аспекти / Рада національної безпеки і оборони України; Національний ін-т проблем міжнародної безпеки. – К.: НІПМБ, 2001. – 300 с.
3. Бодрук О. НАТО після подій 11 вересня 2001 року // Економічний часопис. – 2002. – № 7-8. – С. 32.
4. Горбулін В. Національна безпека України та міжнародна безпека // Політична думка. – 1997. – № 7.
5. Закон України „Про основи національної безпеки України” від 19 червня 2003 року, № 964-IV, від 14 січня 2006 року.
6. Канцелярук Б.І. Східноєвропейська дилема Америки / Наук. ред. Є.С.Камінський. – К.: ІЕСМВ, 1995. – 200 с.
7. Косолапов Н.А. Конфликты постсоветского пространства: фактор стабильности? // Мировая Экономика и Международные Отношения. – 1996. – № 2.
8. Перепелиця Г.М. Конфлікти в посткомуністичній Європі: Монографія. – К.: НІСД, 2003. – 432 с.
9. Пирожков С. Українські пріоритети в геополітиці // Віче. – 2000. – № 5.
10. США в современном мире: основные позиции, возможности, перспективы // Материалы международной научной конференции 10 декабря 2003 г. „Центры силы в современной системе международных отношений”, Институт Европы РАН. – М.: Огни, 2004. – 114 с.

11. Федуняк С.Г. Европейські виміри безпеки на пострадянському просторі. Формування інтегрованої системи безпеки Заходу і Нових незалежних держав. – Чернівці: Рута, 2005. – 336 с.
12. A National Security Strategy for a New Century. – <http://www.whitehouse.gov.html>

УДК 327 (477)

Трофимович В. В.

д. і. н. проф., зав. каф. історії
Національного університету
„Острозька академія”

УКРАЇНА – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОВІДНОСИН

Європейський вибір посідає важливе місце в системі зовнішньополітичних пріоритетів України, оскільки заснований на її життєво важливих інтересах, споконвічному прагненні народу бути невід'ємною частиною єдиної Європи. Відомий український історіософ І.Лисяк-Рудницький свого часу писав: „Європа – це щось не більше, ніж великий півострів Євразійського суходолу; вона – сім'я народів, які, незважаючи на політичну роз'єднаність та часті жорстокі антагонізми в минулому, поділяють спільну культурну і суспільну спадщину [1].

Питання взаємовідносин України з Європейським Союзом усе більше привертає увагу державних діячів, політиків, дипломатів, науковців, широкої громадськості. Воно стало предметом міжнародних переговорів, виборчих кампаній, принципових дискусій і подекуди гострих суперечок представників різних політичних сил.

Автор робить спробу з'ясувати деякі здобутки, проблеми і перспективи євроінтеграційного курсу України.

На період проголошення Україною незалежності Європейський Союз став одним з потужних світових лідерів, певним дороговказом для решти держав, що складають людську цивілізацію. Він поставив перед собою п'ять загальних цілей: сприяти соціально-економічному прогресу шляхом створення простору без внутрішніх кордонів, посилення економічної і соціальної згуртованості, заснувати економічний валютний союз; утверджувати свою ідентичність на міжнародній арені через здійснення спільної зовнішньої безпекової та в перспективі, оборонної політики; активізувати захист прав та інтересів громадян його держав-членів за рахунок впровадження громадського союзу; розвивати тісне співробітництво в галузі правосуддя і внутрішніх справ; забезпечувати повною мірою

ЗМІСТ

I. АНТИТОТАЛІТАРНІ РУХИ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ 50-80 рр. XX ст.

Терешко Ю.М. Причини придушення „Празької весни” та окупації Чехословаччини 1968 року військами країн-членів Організації Варшавського договору (ОВД).....	3
Десятничук І.О. „Празька весна” 1968 р.: внутрішньополітичний аспект підтримки безпеки Чехословаччини.....	21
Субот О.А. Організація Варшавського договору як каталізатор політичної нестабільності у Східній Європі.....	26
Ларькіна Л.М. Реакція Кремля на угорські події 1956 року, позиція ООН та західних держав.....	31
Рибак А., Каляєв А. Оунівська публіцистика 1950-х років про ставлення західних держав до радянського тоталітарного блоку.....	40
Гончарова Н.О. Придушення радянськими військами червненого повстання 1953 року в НДР.....	46
II. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ТА ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇН ЦЕНТРАЛЬНОЇ І СХІДНОЇ ЄВРОПИ	
Бжезинський Збігнев Холодна війна та її наслідки.....	53
Троян С.С. Вплив революційних хвиль у країнах Центрально-Східної Європи на геополітичні зміни.....	70
Гон М.М. Гармонізація міжнаціональних і міжрасових взаємин як компонент системи безпеки держав Європи.....	74
Ткаченко Г.І., Ткаченко М.Г. Мовне питання і національна безпека.....	82
Ткаченко О.М. Гендерна рівність і національна безпека України.....	88
Луценко К.В. Свобода слова в Росії: историко-политологический ракурс.....	96
Березняк В.І. Міжнародно-правові стандарти в галузі прав людини як невід’ємна складова колективної системи безпеки в країнах Центральної і Східної Європи.....	101

Дубей В.І. Політика в галузі автомобільного транспорту як складова системи національної безпеки.....	109
Куделя П.І. Питання українсько-польського кордону на міжнародних конференціях в період Другої світової війни.....	117
Рогаль Й.С. Конституційно-правові основи національної безпеки України.....	123
Савенко Д.О. Военно-політичні конфлікти України та Росії в XXI ст.	128
Євсович Р., Радовенчик Т. Конституційно-правові основи оборони України.....	147
Гень О.М., Гень О.Ф. Т.Г.Масарик і нова Європа.....	154
Козачок В.Ф. Генезис російсько-грузинських конфліктних відносин.....	162

III. РОЛЬ НАТО У СТАНОВЛЕННІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ. РОЗШИРЕННЯ НАТО НА СХІД ТА ЄВРОАТЛАНТИЧНІ ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ

Герасимчук Т.Ф. Європейська безпека і США: новітні загрози глобального та регіонального рівнів.....	166
Трофимович В. Україна – Європейський Союз: деякі аспекти взаємовідносин.....	172
Санжаревський О.І. Еволюція політики республіки Білорусь щодо ОДКБ і НАТО.....	183
Христюк Т.А. Тероризм як загроза міжнародного миру, безпеки країн Європи.....	191
Шеретюк О.М. Євроінтеграційні проблеми і перспективи України.....	199
Демчук Л.В. Діяльність Ради Безпеки ООН в підтриманні миру і безпеки в світі та країнах Центральної і Східної Європи.....	206
Назарук В. Конфлікт у Косово. Роль НАТО.....	213
Романович Т.І. Взаємозв’язок Україна – НАТО: інтеграційні перспективи.....	218
Відомості про авторів	226

Наукове видання

**СИСТЕМА БЕЗПЕКИ В КРАЇНАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ
І СХІДНОЇ ЄВРОПИ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД
(1946-2006 рр.)**

Матеріали регіональної науково-практичної конференції

Відповідальний за випуск – *Шеретюк В.М.*

Відповідальний редактор – *Терешко Ю.М.*

Комп'ютерна верстка – *Третьяк О.Ю.*

УДК 32
ББК 66.0
П 16

Система безпеки в країнах Центральної і Східної Європи післявоєнного періоду (1946-2006 рр.): збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету. – Рівне: РДГУ, 2008. – 228 с.

Підписано до друку 28.05.2008 р. Формат 60x84 1/16.

Гарнітура Times New Roman. Папір офсетний.

Друк ізографічний. Умовин. друк. арк. 13,9.

Замовлення №53/1. Наклад 100 прим.

Віддруковано засобами оперативної поліграфії
редакційно-видавничого відділу
Рівненського державного гуманітарного університету,
вул. С.Бандери, 12, м. Рівне, Україна, 33028.